

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Φιλοσοφίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΦΑ3.17	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΧΕ 2026
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεοαριστοτελική Ηθική: Αρετή και Πρακτική Ορθολογικότητα στον Νατουραλισμό		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Άσκηση: ενδελεχής μελέτη και συζήτηση σημαντικού πρωτογενούς κειμένου		3	10
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (4).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΑΣΚΗΣΗ ειδικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Κανένα		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική (Αγγλική για φοιτητές/τριες Erasmus)		
ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Διά ζώσης (Ποσοστό): Εξ αποστάσεως σύγχρονα (Ποσοστό) Εξ αποστάσεως ασύγχρονα (Ποσοστό) (Σε περίπτωση σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης δηλώνεται η χρονική διάρκεια της εβδομαδιαίας διδασκαλίας σε λεπτά)</i>	Διά ζώσης: 100% Εξ αποστάσεως σύγχρονα: 0% Εξ αποστάσεως ασύγχρονα: 0%		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	Σελίδα μαθήματος στο ιδρυματικό eClass (ανακοινώνεται στην έναρξη του εξαμήνου)		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β - Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα μπορούν: - να ανασυγκροτούν το κεντρικό επιχείρημα της Φυσικής αγαθότητας της Philirpa Foot, ιδίως τη μετάβαση από τις φυσικές νόρμες και την αξιολόγηση μορφών ζωής στην πρακτική ορθολογικότητα και την ανθρώπινη αγαθότητα· - να εξηγούν τον νεοαριστοτελικό νατουραλισμό της Foot και να τον διακρίνουν από αναγωγές της ηθικής κανονιστικότητας στη βιολογία, την επιθυμία, τη χρησιμότητα ή την παραγωγή συνεπειών· - να αναλύουν τη σύλληψη των αρετών ως τελειοτήτων της ανθρώπινης βούλησης και της προσήκουσας αναγνώρισης λόγων για πράξη·

- να αξιολογούν τον ρόλο της πρακτικής ορθολογικότητας, του ανθρώπινου αγαθού, της ευτυχίας/ευδαιμονίας και την πρόκληση του ιμμοραλισμού, συμπεριλαμβανομένης της αντιπαράθεσης με τον Nietzsche·
- να πραγματοποιούν ενδελεχή ερμηνεία απαιτητικού πρωτογενούς φιλοσοφικού κειμένου σε επίπεδο συγκεκριμένων χωρίων και να τη συσχετίζουν κριτικά με τη σχετική δευτερογενή βιβλιογραφία.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Άλλες...
	

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση πρωτογενών και δευτερογενών πηγών
- Αυτόνομη εργασία και συστηματική προετοιμασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Ελεύθερη, δημιουργική και αυστηρή επιχειρηματολογία
- Συμμετοχή σε δομημένη φιλοσοφική συζήτηση
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον (ηθική, φιλοσοφία της πράξης, φιλοσοφική ανθρωπολογία και νατουραλισμός)

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα συνεχίζει την ενδελεχή μελέτη της Φυσικής αγαθότητας της Philippa Foot, με έμφαση στα κεντρικά κατασκευαστικά κεφάλαια του έργου. Εξετάζουμε τη νεοαριστοτελική προσπάθεια της Foot να θεμελιώσει την ηθική αξιολόγηση σε μια νατουραλιστική θεώρηση των έμβιων όντων, της ανθρώπινης ζωής, της αρετής και της πρακτικής ορθολογικότητας. Μετά την ανάλυση των φυσικών νορμών και της αξιολόγησης μορφών ζωής, το μάθημα στρέφεται στο ερώτημα πώς γεγονότα σχετικά με την ανθρώπινη ζωή μπορούν να αποκτούν ισχύ λόγων για πράξη. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στην αντι-χιουμική και αντι-συνεπειοκρατική στρατηγική της Foot: οι αρετές δεν αντιμετωπίζονται ως μέσα για την παραγωγή καλών αποτελεσμάτων, αλλά ως τελειότητες της ανθρώπινης βούλησης, που εκφράζονται στην προσήκουσα αναγνώριση λόγων για πράξη. Θεματικές αποτελούν η πρακτική ορθολογικότητα, η αγαθότητα της βούλησης, το ανθρώπινο αγαθό, η ευτυχία/ευδαιμονία, ο ιμμοραλισμός και η πρόκληση του Nietzsche. Ευρύτερος στόχος είναι να εκτιμηθεί κατά πόσον ο ηθικός νατουραλισμός της Foot μπορεί να στηρίξει μια ισχυρή σύλληψη της κανονιστικότητας χωρίς αναγωγή της ηθικής στη βιολογία, την επιθυμία ή τη χρησιμότητα.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διά ζώσης Άσκηση σε ολιγομελές τμήμα, με κεντρικό άξονα την ενδελεχή ανάγνωση, ανασυγκρότηση και συζήτηση της Φυσικής αγαθότητας της Philippa Foot και επιλεγμένων συναφών κειμένων.
ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ	Εβδομαδιαία διά ζώσης συνάντηση· τακτική επικοινωνία μέσω eClass και ιδρυματικού e-mail· ατομική επικοινωνία στις ανακοινωμένες ώρες συνεργασίας ή κατόπιν συνεννόησης.
ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΡΟΠΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Ομαδικές εργασίες και συζητήσεις, συνεργατικές πλατφόρμες μάθησης με χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης, τηλεδιάσκεψη με βίντεο, QA sessions, κ.ά</i>	Δομημένη συζήτηση του κειμένου στην τάξη, σύντομες παρεμβάσεις/παρουσιάσεις φοιτητών και αμοιβαίος σχολιασμός· το eClass χρησιμοποιείται για κοινό υλικό, ανακοινώσεις και, όπου είναι χρήσιμο, υλικό συζήτησης.
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	eClass για πρωτογενή κείμενα, βιβλιογραφία και υλικό μαθήματος, ιδρυματικό e-mail για επικοινωνία, καθώς και εργαλεία προβολής/PDF όπου απαιτείται. Teams/Zoom μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο κατ' εξαίρεση, όταν είναι αναγκαίο.
ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ	Υπολογιστής ή φορητή συσκευή με πρόσβαση στο διαδίκτυο και στο eClass, δυνατότητα ανάγνωσης PDF και βασική χρήση επεξεργαστή κειμένου. Δεν απαιτείται εξειδικευμένο λογισμικό.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ/ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ	Απαγορεύεται η λογοκλοπή και κάθε μη δηλωμένη χρήση ξένου υλικού. Η τελική εργασία πρέπει να διακρίνει σαφώς παράθεμα, παράφραση και προσωπική επιχειρηματολογία. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν ιδρυματικά εργαλεία ελέγχου ομοιότητας, όπου είναι διαθέσιμα.													
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ (1) Απαγορεύεται η χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης σε κάθε περίπτωση (2) Επιτρέπεται η χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης κατόπιν άδειας από τον διδάσκοντα/τη διδάσκουσα (3) Επιτρέπεται η χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης με ρητή αναφορά στη βιβλιογραφία (4) Ελεύθερη χρήση χωρίς αναφορά	(2) Η χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης επιτρέπεται μόνο κατόπιν προηγούμενης άδειας του διδάσκοντος. Επιτρεπόμενη χρήση μπορεί να λειτουργεί επικουρικά για τη μελέτη ή τον βιβλιογραφικό προσανατολισμό, αλλά δεν μπορεί να υποκαθιστά την άμεση ανάγνωση του πρωτογενούς κειμένου, την ανεξάρτητη ανάλυση ή τη συγγραφή της τελικής εργασίας. Κάθε ουσιώδης επιτρεπόμενη χρήση δηλώνεται ρητά.													
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	<table><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr><tr><td>Διαδραστικές συναντήσεις Άσκησης</td><td>39</td></tr><tr><td>Προετοιμασία για τις εβδομαδιαίες συναντήσεις</td><td>26</td></tr><tr><td>Αυτόνομη ενδεδειγμένη μελέτη της Φυσικής αγαθότητας και δευτερογενούς βιβλιογραφίας</td><td>60</td></tr><tr><td>Έρευνα και συγγραφή τελικής γραπτής εργασίας</td><td>125</td></tr><tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>250</td></tr></table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαδραστικές συναντήσεις Άσκησης	39	Προετοιμασία για τις εβδομαδιαίες συναντήσεις	26	Αυτόνομη ενδεδειγμένη μελέτη της Φυσικής αγαθότητας και δευτερογενούς βιβλιογραφίας	60	Έρευνα και συγγραφή τελικής γραπτής εργασίας	125	Σύνολο Μαθήματος	250	
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου													
Διαδραστικές συναντήσεις Άσκησης	39													
Προετοιμασία για τις εβδομαδιαίες συναντήσεις	26													
Αυτόνομη ενδεδειγμένη μελέτη της Φυσικής αγαθότητας και δευτερογενούς βιβλιογραφίας	60													
Έρευνα και συγγραφή τελικής γραπτής εργασίας	125													
Σύνολο Μαθήματος	250													
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Τα κριτήρια αξιολόγησης αναφέρονται ρητά και γνωστοποιούνται στους φοιτητές/στις φοιτήτριες.	Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική (Αγγλική για φοιτητές/τριες Erasmus). Η αξιολόγηση βασίζεται σε τελική γραπτή εργασία θεμελιωμένη στην ενδεδειγμένη ανάγνωση του πρωτογενούς κειμένου και στην ορθή αξιοποίηση της σχετικής δευτερογενούς βιβλιογραφίας, καθώς και στην τακτική παρουσίαση και ενεργό συμμετοχή στην εβδομαδιαία συζήτηση του κειμένου. Σύντομες προφορικές παρεμβάσεις μπορούν να χρησιμοποιούνται διαμορφωτικά. Τα κριτήρια αξιολόγησης ανακοινώνονται μέσω eClass.													

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη βιβλιογραφία: Πρωτογενή και βασικά κείμενα Foot, Philippa (2024 [2001]). <i>Η φυσική αγαθότητα</i>. Μτφρ. Τάσος Καρακατσάνης και Μιλτιάδης Ν. Θεοδοσίου. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης. Foot, Philippa (2002). <i>Virtues and Vices and Other Essays in Moral Philosophy</i>. Oxford: Clarendon Press. Anscombe, G. E. M. (1958). «Modern Moral Philosophy». <i>Philosophy</i> 33(124): 1–19. Anscombe, G. E. M. (1981). «On Promising and Its Justice». Στο <i>Collected Philosophical Papers</i>, τ. 3. Oxford: Blackwell. Δευτερογενής βιβλιογραφία Thompson, Michael (2008). <i>Life and Action: Elementary Structures of Practice and Practical Thought</i>. Cambridge, MA: Harvard University Press. Hursthouse, Rosalind (1999). <i>On Virtue Ethics</i>. Oxford: Oxford University Press. Hacker-Wright, John (2013). <i>Philippa Foot's Moral Thought</i>. London: Bloomsbury. Hacker-Wright, John, επιμ. (2018). <i>Philippa Foot on Goodness and Virtue</i>. Cham: Palgrave Macmillan. MacIntyre, Alasdair (2002). «Virtues in Foot and Geach». <i>The Philosophical Quarterly</i> 52(209): 621–631. Lott, Micah (2012). «Have Elephant Seals Refuted Aristotle? Nature, Function, and Moral Goodness». <i>Journal of Moral Philosophy</i> 9(3): 353–375. - Συναφή επιστημονικά περιοδικά: Journal of Moral Philosophy; Philosophy; The Philosophical Quarterly; Ethical Theory and Moral Practice; Ethics; Journal of Ethics and Social Philosophy.
